

De wil om te winnen

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Document version:
Peer reviewed version

Publication date:
2004

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2004). De wil om te winnen. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

DE WIL OM TE WINNEN

Concurrentie is de spil waar onze moderne samenleving om draait. Brood en spelen. Concurrentie zorgt voor betere prestaties en meer welvaart. Toch is er een groot verschil tussen de Olympische Spelen en de maatschappij van alledag: in Athene zijn vrouwen de bovenliggende partij.

Van de vier gouden medailles die Nederland tot dusver won werden er drie verdiend door vrouwen. Vrouwen waren voor 13 van de 22 Nederlandse medailles verantwoordelijk. Niets ten nadele van Pieter, maar in de sport hebben we onze roem aan Hollandse meiden te danken. Onze sportvrouwen domineren hun mannelijke collega's.

In de maatschappij is het anders. Kent u een Nederlands beursgenoteerd bedrijf dat een vrouw aan de top heeft? Hoeveel Europese regeringsleiders zijn vrouw? Wist u dat van alle hoogleraren in Nederland slechts 8% vrouw is? Wist u dat van de toplaag van ongeveer 10.000 managers van de grootste bedrijven in de VS slechts 2,5% vrouw is, en dat deze topvrouwen nauwelijks de helft verdienen van hun mannelijke collega's?

Waarom zijn vrouwen in de maatschappij minder succesvol dan in de sport? Waarom is Neelie schaars, maar kunnen we ons baden in de weelde van Inge, Leontien en Anky?

Sportvrouwen zijn uitzonderlijk. Ze zijn gedreven door de wil om te winnen. Neem Leontien. Toen ze tijdens de training voorbijgereden werd door Tyler Hamilton, de winnaar van de tijdrit bij de mannen, kon ze dat niet hebben, ze versnelde en bleef in zijn wiel hangen. Welke normale vrouw kan dat opbrengen?

Mannen zijn competitiever dan vrouwen, ook in de gewone maatschappij. Ze willen winnen, ook bij hun dagelijkse bezigheden. Voor vrouwen hoeft dat niet zo nodig, ze willen gewoon hun werk goed doen. Mannen gaan beter presteren als er meer concurrentie is, vrouwen niet. Vrouwen hebben echter de pech dat ook in de maatschappij de hoofdprijzen door middel van competitie vergeven worden en dat aan dat spel zowel mannen als vrouwen deelnemen. Een vrouw die concurreert met mannen geeft het in de praktijk eerder op. Ze weet immers dat die mannen maar door blijven gaan. Vandaar dat aan de top alleen mannen overblijven.

U gelooft mij niet? Recent deed een voormalig student van mij een simpel experiment om het bewijs te leveren. Hij liet mannelijke en vrouwelijke studenten puzzels oplossen. Als ze betaald werden per goed opgeloste puzzel deden mannen en vrouwen het ongeveer even goed. Vervolgens speelden ze in groepen van zes tegen elkaar en werd alleen de beste speler, degene die de meeste puzzels oploste, betaald. De competitie leidde ertoe dat jongens beter hun best gingen doen: zij losten meer puzzels op. Bij de meisjes was het anders. Als ze alleen tegen meiden speelden deden ze het niet beter, maar ook niet slechter. Als er jongens in de groep zaten, lieten ze zich ontmoedigen. Ze dachten: dat kunnen we toch niet winnen, ze deden minder hun best, losten minder puzzels op, en wonnen dus bijna nooit.

Het experiment liet twee belangrijke verschillen tussen mannen en vrouwen zien. Vrouwen zijn meer gedreven door intrinsieke motivatie, mannen moeten extern geprikkeld worden. Mannen zijn bovendien geneigd hun winstkansen te overschatten, terwijl vrouwen eerder te weinig zelfvertrouwen hebben, zeker in een competitie met mannen. Als je denkt niet te kunnen winnen, zul je je inderdaad minder inspannen en zul je de top minder vaak halen.

Onze westerse maatschappij is gebaseerd op het idee dat concurrentie mensen beter laat presteren. Dat glas is maar half vol: het idee werkt voor mannen, maar niet voor vrouwen. We leven in een mannenmaatschappij. Het wordt tijd dat vrouwen ook in de samenleving hun eigen domein claimen.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg.)